

18. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ БІЗНЕС МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

О.С. Ралко, к.е.н.

Національний університет харчових технологій

Часто впровадження моделі соціальної відповідальності бізнес середовище сприймає як певну благодійну діяльність, не пов'язану з отриманням вигоди. Тому панує думка, що така модель прийнятна лише для високоприбуткових компаній. Події, що відбулися протягом двох останніх років негативно вплинули на підприємницьку діяльність, зокрема зниження купівельної спроможності населення не сприяє підвищенню зацікавленості підприємців у впровадженні моделі соціальної відповідальності, особливо в умовах загального підвищення цін.

Всього існує 4 типи моделей соціальної відповідальності, – американська, європейська, японська та британська [1]. В основу кожної з них покладені різні принципи, участь держави та суб'єктів господарювання теж різна, але спільна риса це те, що основна мета їх впровадження є відповідальності перед працівниками і місцевими співтовариствами та отримання прибутку.

Таким чином, при прийнятті рішення щодо впровадження бізнес моделі соціальної відповідальності українським компаніям варто

звернути увагу на те, що ці проекти можуть приносити прибуток, а не бути просто бути «благодійними».

Як приклад успішної реалізації такої бізнес моделі українською компанією розглянемо підприємство – Миколаївський глиноземний завод.

У рамках впровадження бізнес моделі корпоративної соціальної відповідальності соціальні проекти і програми можна розділити на дві великі групи [2]:

1. Програми, спрямовані на розвиток внутрішнього середовища підприємства, соціальну підтримку працівників.

2. Програми, спрямовані на зовнішнє середовище підприємства, в яких безпосереднім адресатом не є персонал компанії.

Миколаївським глиноземним заводом реалізуються заходи обох груп.

Розглянемо детальніше програми підприємства, спрямовані на зовнішнє середовище [3]:

1. Екологічні програми.

У результаті виробництва алюмінію утворюється так званий червоний шлам, – це відходи у вигляді оксиду заліза, алюмінію, титану та інших металів. Для зберігання яких у Миколаївському глиноземному заводі побудовано два шламосховища, одне з яких, побудоване у 1978 р., вже заповнене, а інше, – побудоване у 2007р. за інноваційною технологією. Сутність якої полягала у тому, що шлам надходить до сховища у сухому вигляді, а не розбавлений водою, як це було за традиційною технологією, що дозволяє суттєво зменшити шкідливий вплив відходів на навколишнє середовище шляхом мінімізації забруднення повітря, ґрунтів, рослин та підземних вод. Також, при виробництві алюмінію одним з основних відходів є пил. Для боротьби з яким на підприємстві реалізовано комплексну програму його пригнічення на обох шламосховищах вартістю 32,5 млн. грн. Крім цього, за період з 2011 по 2014 рр. на комплекс заходів по попередженню викидів пилу витрачено 11,5 млн. грн..

2. Програми взаємодії з органами місцевого самоврядування.

Між Миколаївським глиноземним заводом та облдержадміністрацією щорічно укладаються договори про партнерство, в їх рамках з 2011р. діє грантова програма «Територія РУСАЛа», згідно якої профінансовано 57 соціальних проектів в регіоні на суму 4,46 млн. грн. та інфраструктурні проекти бюджетом 6 млн. грн.. Після випадку масового викиду пилу у 2011р. Підприємство, окрім програм по попередженню викидів пилу та програм ліквідації наслідків катастрофи, уклало договори партнерства з селами

Галіциново, Лимани, Лупарево та Прибутське, у рамках яких в регіоні з'явилися дитячі та спортивні майданчики, парки, ляльковий театр, планетарій, отримали фінансування дитячі садки, відремонтовані дома відпочинку та клуби, суттєву підтримку на довгостроковій основі надано Миколаївському зоопарку.

3. Програми щодо підтримки культури і мистецтва.

У рамках програми «Відродження шедеврів» в Художньому музеї ім. Верещагіна відреставровані 16 полотен відомих майстрів живопису. Крім цього, оснащені сучасним обладнанням бібліотеки та школи.

Серед програм, спрямованих на розвиток внутрішнього середовища підприємства, соціальну підтримку власного персоналу та працівників підприємства можна виокремити наступні: власна система підготовки кадрів на всіх рівнях управління, стипендіальна програма співробітництва з Машинобудівельним інститутом Національного університету кораблебудування, власна система дистанційного навчання, власна система підвищення кваліфікації співробітників «Корпоративний університет».

За словами директора підприємства Дмитра Мирного, за 15 років підприємство інвестувало в соціальний розвиток регіону близько 30 млн. грн. Такі інвестиції дозволили підприємству збільшити прибуток, забезпечити підприємство висококваліфікованими кадрами та знизити їх плинності.

Не зважаючи на складну економічну ситуації в країні, залишаються підприємства, що продовжують реалізовувати модель соціальної відповідальності. Але переважна більшість таких підприємств шкодять навколишньому середовищу, чим і обумовлене їх прагнення інвестувати у свій імідж та безпеку для зовнішнього та внутрішнього середовища задля існування та отримання прибутків. Проте, розумний вибір проектів у рамках реалізації програм соціальної відповідальності може виявитись прибутковою інвестицією для підприємств будь-якої галузі, варто тільки правильно обрати необхідний проект.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Деркач С. Бізнес має бути соціально відповідальним [Електронний ресурс] / С. Деркач. – Режим доступу : <http://www.stepanderkach.com.ua>.

2. Градюк Н.М. Сучасні моделі соціальної відповідальності підприємств [Електронний ресурс] / Н.М. Галатюк. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=33850>.

3. Петренко А. Глиноземный «социализм» / А. Петренко / Бизнес. – 2015. – № 4 (1147) от 26 января. – С. 38-39.